

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C244 – BUI13**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 1 juni 2010

INHOUD

Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de veroordeling van een homokoppel in een partnerland voor ontwikkelingssamenwerking van Vlaanderen en de gevolgen die de Vlaamse Regering hieraan verbindt	
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de veroordeling van homoseksuelen in bilateraal partnerland Malawi	3
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toetreding van Israël tot de OESO en het standpunt van de Vlaamse Regering	
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de financiering van Israëlische kolonies door Dexia	7
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de wapenuitvoer naar Thailand	16
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de deelname van Vlaanderen aan de wereldtentoonstelling in Shanghai	17

■

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de veroordeling van een homokoppel in een partnerland voor ontwikkelingssamenwerking van Vlaanderen en de gevolgen die de Vlaamse Regering hieraan verbindt

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brussel tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de veroordeling van homoseksuelen in bilateraal partnerland Malawi

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister-president, collega's, ik heb even getwijfeld of ik de interpellatie zou aanhouden dan wel ze 'hangende' zou houden. Ik heb besloten ze toch aan te houden, en zeg u straks waarom.

De aanleiding van het oorspronkelijke interpellatieverzoek kent u uiteraard: het is de effectieve veroordeling van een Malawisch homokoppel tot 14 jaar cel en dwangarbeid. Ik heb u reeds op 26 januari 2010 over deze zaak januari ondervraagd. Ook de heer Hendrickx heeft dat enkele weken geleden gedaan. U hebt een aantal diplomatieke stappen opgesomd die werden gezet: een gesprek met de ambassadeur van Malawi in België, een overleg met Schotland, enzovoort. Ik heb u daar toen heel oprecht voor gefeliciteerd, want u hebt gedaan wat u moest doen.

Vorige week stelden we echter vast dat ondanks alle genomen initiatieven de twee mannen effectief zijn veroordeeld. Het is een zware veroordeling: 14 jaar gevangenis. Pas nadat de secretaris-generaal van de VN bij de Malawische president op bezoek was geweest, heeft die laatste beslist en meegedeeld dat beide mannen om humanitaire redenen gratie wordt verleend. Maar – en nu komt de reden waarom ik mijn interpellatie vandaag toch aanhoud – hij voegde er in een beweging aan toe dat homoseksualiteit in Malawi verboden is en blijft. Ik ben dus ontzettend blij dat er een oplossing is voor die twee mensen, maar er is geen enkele garantie dat binnenkort zich niet opnieuw een gelijkaardig 'incident' zal voordoen en opnieuw een veroordeling wordt uitgesproken. Homoseksualiteit blijft er in het strafrecht ingeschreven.

Ik moet daarover niet uitweiden, de toestand is genoegzaam bekend. De meeste van mijn vragen blijven relevant en essentieel. Ik leg ze u dus voor. Een: aangezien homoseksualiteit in het Malawische strafrecht opgenomen blijft, vraag ik me af of u nieuwe stappen zult zetten om bij de Malawische autoriteiten aan te dringen op de naleving van fundamentele mensenrechten en de aanvaarding van seksuele diversiteit. Mijn tweede vraag is iets minder relevant geworden: hebt u vorige week geprobeerd om via de federale overheid de Belgische ambassadeur in Malawi in te schakelen? Mijn derde vraag is ook minder relevant: heeft onze Vlaamse vertegenwoordiger voor dit dossier een opdracht gekregen? U hoeft daar niet op te antwoorden, want het heeft geen belang meer. Ik vraag me wel af of het ambtsgebied van onze vertegenwoordiger in 'Zuidelijk Afrika' – zo staat het op de website – zich ook uitstrekt tot Malawi en Mozambique. Als dat zo is, dan kan hij in de toekomst een rol spelen.

De vierde vraag valt weg. De vijfde vraag is de volgende: op welke manier worden Belgische onderdanen en ngo-medewerkers beschermd tegen de gevolgen van de Malawische wetgeving? Zes: hoe verloopt de samenwerking met en welke afspraken werden gemaakt met andere landen of regio's zoals Schotland om de druk op de ketel te houden en dat soort bepalingen uit het strafrecht te krijgen? De zevende vraag is niet voorbijgestreefd, en ze is fundamenteel: gaat de Vlaamse Regering in toekomstige partnerschapsovereenkomsten specifieke voorwaarden inzake mensenrechten en de aanvaarding van seksuele diversiteit opnemen, zodat zaken zoals deze voortaan beter kunnen worden vermeden?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister-president, collega's, ik sluit me graag aan bij de vragen van de heer Roegiers. Ik wil even ingaan op het partnerschap met Malawi. Uiteraard ben ik zeer tevreden dat gratie is verleend, maar ik vind niet dat we het daarbij moeten laten. Malawi is een van onze drie belangrijkste partnerlanden voor ontwikkelingshulp. De Vlaamse Regering trok in december 7 miljoen euro uit voor ontwikkelingshulp aan Malawi: 2 miljoen euro voor de gezondheidssector, 3 miljoen euro ter ondersteuning van de landbouw en 2 miljoen euro voor Unicef België om een waterproject te realiseren. Die steun zou niet in het gedrang komen. Uiteraard is dat voor de inwoners van Malawi een goede zaak.

In de intentieverklaring over ontwikkelingssamenwerking die tussen de regering van de Republiek Malawi en de Vlaamse Regering is afgesloten, biedt artikel 7.1 een perspectief om daadwerkelijk de problematiek van decriminalisering van homoseksualiteit en de relatie tussen succesvolle aids/hiv-programma's en de strijd tegen homofobie te bespreken. In artikel 9.1 wordt een opening gecreëerd om de arrestaties op 'een minnelijke wijze' wel degelijk als een geschil op de agenda te plaatsen.

Problematisch is artikel 6 van de intentieverklaring. Daarin staat immers dat de Vlaamse Regering buitenlands – lees: Vlaams – halebipersoneel, hun partners en rechthebbenden die geen houder zijn van een diplomatiek paspoort en die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van of werken aan de projecten in het kader van de intentieverklaring onderwerpen aan de Malawische wetten. Die bepaling creëert een discriminatie van halebipersoneel in vergelijking met het heteropersoneel, en is in strijd met de Belgische wetgeving, want de Malawische wetgeving discrimineert dankzij de secties 153 – over onnatuurlijke strafbare feiten – en sectie 156 – over openbare zeden – die homoseksualiteit de facto strafbaar stellen.

Mensenrechtenorganisaties van over de hele wereld hebben al gereageerd op het vonnis en op de gratieverlening, ik ga er niet meer op in. Ook u hebt via de pers reeds laten weten dat u de veroordeling betreurt en tevreden bent met de gratieverlening. U zei ook dat u hierover met de Malawische ambassadrice zou praten. Wat heeft dat gesprek opgeleverd? Is de veroordeling ter sprake gekomen en wat was de reactie? Hebt u overlegd met collega's van andere donorlanden om te bekijken hoe deze situatie verder aangepakt kan worden? Met welk resultaat? Hebt u er bij de Malawische overheid en bij andere overheden die homoseksualiteit strafbaar zouden stellen op aangedrongen om homoseksuele betrekkingen tussen twee volwassenen met wederzijdse toestemming te decriminaliseren? Met welk resultaat?

Hebt u er bij de Malawische overheid op aangedrongen dat de regering erop toeziet dat alle non-discriminatieclausules en principes van gelijke behandeling in de Malawische grondwet ook worden toegepast voor homoseksuele, biseksuele, lesbische, transgender of interseksuele personen en dat de gelijkaardige bepalingen in het Afrikaanse Handvest voor de rechten van de Mensen en van de Volkeren worden gerespecteerd? Zo ja, met welk resultaat? Laten de feiten zoals ze zich nu voordoen de handhaving toe van de huidige intentieverklaring tussen de regering van de Republiek Malawi en de Vlaamse Regering betreffende ontwikkelingssamenwerking? Wat vindt u van het opnemen van duidelijke voorwaarden inzake mensenrechten, non-discriminatie op basis van seksuele geaardheid inbegrepen, in toekomstige partnerschapsovereenkomsten?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, minister, collega's, het was even schrikken toen we vernamen dat die twee mannen waren veroordeeld tot 14 jaar opsluiting. Dat is in de 21e eeuw onaanvaardbaar. Ik sluit me dan ook graag aan bij de collega's. We moeten ervoor zorgen dat in de toekomst met partnerlanden duidelijke afspraken worden gemaakt en dat dit blijvend wordt opgevolgd. In De Standaard staat dat homoseksualiteit in 35 Afrikaanse landen bij wet is verboden. Verder zijn er Aziatische landen waar dat ook het geval is. Ik

kreeg vorig jaar een lijst van de heer Roegiers, en het was toch schrikken. Zelfs in bepaalde staten van de VS zijn ‘onnatuurlijke handelingen’ nog altijd bij wet verboden.

Ik vraag dus aan de minister-president en de regering om in de toekomst met mensenrechten rekening te houden. En ik dank natuurlijk de minister-president voor de geleverde inspanningen bij de ambassadrice van Malawi.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik bedank diegenen die hebben gezegd dat ik in dit dossier goed en doortastend heb gehandeld. Het is natuurlijk spijtig dat deze mensen eerst tot 14 jaar dwangarbeid zijn veroordeeld, en nadien de secretaris-generaal van de VN het parlement moest toespreken vooraleer gratie wordt verleend. Dat ze gratie hebben gekregen, is natuurlijk positief. Ik heb hier een overzicht van wat we allemaal hebben ondernomen, maar dat is nu niet meer aan de orde.

Aanstaande vrijdag zal ik de ambassadrice van Malawi ontmoeten. Ik zal niet zeggen dat ik ze heb ontboden, maar het komt toch in de buurt. Vandaag is ze nog altijd niet in België aangekomen, en dat verklaart waarom ik ze pas vrijdag ontmoet. Ik zal met haar een aantal van uw opmerkingen bespreken. Over het resultaat kan ik uiteraard nog niets zeggen. Het is belangrijk om van haar te vernemen welk vervolg dit verhaal krijgt. Evenmin als u zou ik niet graag hebben dat binnenkort opnieuw mensen worden veroordeeld en we weer actie moeten ondernemen.

In de samenwerkingsverbanden en de akkoorden die we afsluiten, worden de mensenrechten en de Verklaring van de Rechten van de Mens van de VN meegenomen. Dat gebeurde al voor Mozambique. De intentieverklaring met Malawi zal in principe in 2012 worden vernieuwd, maar we zullen nagaan of dat niet sneller kan. Ik zal dat met haar bespreken.

We hebben geen ambassadeur in Malawi, maar wel in Tanzania. Hij neemt dat voor zijn rekening. Laten we de vergadering van vrijdag afwachten; nadien wil ik hier op dit dossier graag terugkomen. Wat de contacten met de federale diplomatie betreft, stel ik voor dat we wachten tot volgende week, om te kijken of er na het gesprek met de ambassadrice nog nood is aan bijkomende initiatieven.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Aansluitend bij mijn welgemeende felicitaties die ik vroeger heb geuit, wil ik nu zeggen dat u goed hebt gehandeld. We bevinden ons nu wel een beetje in een vacuüm omdat u de ambassadrice van Malawi bij u hebt uitgenodigd of ontboden en we dat gesprek moeten afwachten. Want in dat gesprek zult u onze bezorgdheden aan bod laten komen. Of en in welke mate kan onze commissie, die hierover toch al meermaals haar bezorgdheid heeft uitgedrukt, kennis nemen van de inhoud van dat gesprek en van de gemaakte afspraken? Als over de overeenkomst met Malawi, die in 2012 afloopt, versneld opnieuw kan worden onderhandeld, dan komt u in belangrijke mate tegemoet aan onze bezorgdheden. Voorzitter, het zou goed zijn als we de resultaten van dat gesprek zouden kunnen vernemen.

De ambassadeur zit in Tanzania, maar zijn ambtsgebied strekt zich toch uit tot Malawi. De vraag is achterhaald, maar als we de ambassadeur daarvoor hadden kunnen inschakelen, dan was dat een goede zaak geweest. Onze Vlaamse vertegenwoordiger heeft ‘Zuidelijk Afrika’ als ambtsgebied: is Malawi daarbij? Kan hij eventueel een rol spelen als dat nodig zou zijn? Maar het belangrijkste is natuurlijk wat ik zei over het gesprek met de ambassadrice.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik dank u voor het antwoord. Zoals de heer Roegiers kijk ik uit naar het gesprek met de ambassadrice. Of het Vlaams personeel in het buitenland nu werkt voor het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) of voor een andere organisatie: in principe moet voor bescherming kunnen worden gerekend op de consulaire

bijstand. In dit geval is dat niet erg evident, want in Malawi is er geen consulaat en Dar es Salaam is geaccrediteerd voor Malawi, Zambia en Tanzania. Uw medewerker in Zuid-Afrika kan slechts tussenkomen in Malawi als hij in dat land zijn geloofsbrieven heeft overhandigd. Als men geen erkend diplomaat is, is dat een moeilijke zaak.

Alleen mensen met een diplomatiek statuut zijn beschermd: alle andere werknemers kunnen enkel hopen op clementie als hun geaardheid ter discussie komt te staan. Ik denk dat het goed zou zijn indien die nieuwe intentieverklaring of toch een deel ervan voor 2012 zou kunnen worden herzien. Wie omwille van zijn geaardheid plotseling problemen krijgt met de overheden in Malawi, kan nergens op rekenen. Zelfs daar kan een consul weinig aan doen. Zo staat het ook in de meeste reisadviezen van de landen waar homoseksualiteit strafbaar wordt gesteld. Men is op zichzelf aangewezen en men is gewaarschuwd voor men naar dat land vertrekt. Het zou goed zijn indien Vlaanderen voor zijn personeelsleden een beter en veiliger statuut kon uitwerken.

Ik kijk uit naar het resultaat van uw gesprekken met de ambassadeur.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Na het onderhoud met de ambassadeur zal ik de voorzitter van de commissie informeren met een debriefing. Ook de leden van de commissie kunnen die informatie dan krijgen.

Malawi is een ontwikkelingsland waar we een niet-onaanzienlijk bedrag in investeren. Dat wordt heel goed besteed. Er zal een spanningsveld ontstaan om onze ontwikkelingshulp te kunnen doorzetten en dit probleem op te lossen. Wanneer we op een bepaald moment blokkeren op die wetgeving en op het feit dat homoseksualiteit in Afrika gevoeliger ligt dan in Europa, dan zullen we moeten nagaan hoever we die spanning kunnen opvoeren om de ontwikkelingshulp niet in gevaar te brengen. Ik wil echter niet op de zaken vooruitlopen. Ik ga ervan uit dat men ook vanuit Malawi het probleem onderkent. We kunnen ook daar verdere stappen zetten.

Mevrouw Brusseel, ik heb begrepen dat onze mensen daar wel een diplomatiek statuut hebben en dat zij door de overheid als partner worden aanzien. Toch moeten we nagaan hoe we dit, hopelijk eenmalig, incident in de toekomst kunnen vermijden.

Ik dank u voor uw suggesties, die zullen worden meegenomen in het onderhoud met de ambassadeur. Dat onderhoud vindt vrijdagmiddag om 16 uur plaats.

De voorzitter: Tijdens de volgende commissievergadering kan worden voorzien in een moment waarop u dat zelf kunt toelichten. Dat lijkt me de meest zuivere manier om te communiceren.

Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister-president, heb ik u goed begrepen toen u zei dat iedereen die daar werkt voor Vlaanderen een diplomatiek statuut heeft? Ik denk van niet. Secretariaatspersoneel en chauffeurs hebben geen diplomatiek statuut. Niet iedereen geniet dezelfde bescherming.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal het laten natrekken. Ik zal daar volgende week dan duidelijkheid over geven.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Los van die onduidelijkheid is het wat de ngo-medewerkers betreft, wel heel duidelijk. Zij hebben helemaal geen diplomatiek statuut.

Minister-president, ik wil beamen wat u daarnet in uw laatste antwoord hebt gezegd. Ook voor mij bestaat er een voortdurend spanningsveld tussen de fundamentele mensenrechten en zaken zoals homoseksualiteit, die in het Westen en in sommige delen van het Westen

gemakkelijker aanvaard worden dan in een aantal Afrikaanse landen enerzijds, en de noodzakelijke hulp die landen uit het Zuiden nodig hebben anderzijds. Ik besepte al van bij het begin van mijn interpellatie dat dit een spanningsveld blijft. Enerzijds moeten we omzichtig te werk gaan en anderzijds zo consequent mogelijk. Ik beseft dat dit een bezorgdheid is die we allemaal delen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de toetreding van Israël tot de OESO en het standpunt van de Vlaamse Regering

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de financiering van Israëlische kolonies door Dexia

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijn vorige interpellatie was een beetje achterhaald door de feiten. Deze vraag is ongewild brandend actueel, niet omwille van de vraag als dusdanig – hoewel een van de drie vragen wel degelijk geënt kan worden op de gebeurtenissen die gisteren hebben plaatsgevonden –, maar wel omdat ze ons in staat stelt na te denken over wat er gisteren is gebeurd. Ik zal proberen iets te zeggen over een, wat mij betreft betwistbaar, lidmaatschap van Israël van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en een aantal bijkomende vragen stellen over wat er gisteren is gebeurd.

Op 27 mei, vorige week dus, is Israël samen met Estland en Slovenië lid geworden van de OESO. Om toe te treden tot de OESO moet aan vier basisvoorwaarden voldaan worden. Ten eerste moet men een politiek regime bezitten dat gebaseerd is op een pluralistische democratie, met respect voor de mensenrechten. Ten tweede moet men over een geïndustrialiseerde economie beschikken. Ten derde moet men de voorrang erkennen van een markteconomie. Ten vierde moet men unanieme goedkeuring krijgen voor de toetreding vanwege de lidstaten.

Inhoudelijk gezien behandelt de OESO zaken die in België zowel door de federale overheid als door de gemeenschappen en gewesten behandeld worden. Het gaat hier met andere woorden om een gemengde bevoegdheid. Op de standpuntbepaling en de vertegenwoordigingsmechanismen is het samenwerkingsakkoord van 30 juni 1994 van toepassing.

Ik heb opgezocht wat de relevantie is van de OESO voor Vlaanderen. Ik ben daarbij gestoten op een niet-onbelangrijke studie die u ongetwijfeld ook bekend is. Het gaat om een studie van de Universiteit Antwerpen: ‘Mogelijkheden en groeikansen voor Vlaanderen in intergouvernementele multilaterale organisaties’. Onder het hoofdstuk ‘Basiswaarden en belangrijkste werkzaamheden van de OESO’ wordt gesteld: “Vlaanderen heeft er als open, exportgerichte economie alle belang bij om aanwezig te zijn bij en bij te dragen aan elk van de verschillende doelstellingen van de OESO. (...) Alhoewel de OESO geen grote beslissingskracht heeft ten aanzien van economisch en sociaal beleid, vormt het de ‘thinktank’ bij uitstek van de geïndustrialiseerde wereld omtrent deze beleidsdomeinen. Reden genoeg voor Vlaanderen als belangrijke actor in de geïndustrialiseerde wereld om de werkzaamheden van de OESO nauwgezet op te volgen.”

Uiteraard is de laatste zin bijzonder belangrijk en het is mijn stelling dat het belang van België binnen de OESO – en bij uitbreiding alle multilaterale organisaties – het belang is van de federale overheid én het belang van de gefedereerde entiteiten, a fortiori omdat heel wat

zaken die er worden behandeld bevoegdheden zijn die in ons land worden uitgeoefend door de gemeenschappen en gewesten. Een van die belangrijke zaken is onderwijs. Ik dacht dat leden van de commissie Onderwijs heel vaak – of toch af en toe – op vergaderingen van de OESO in Parijs worden uitgenodigd.

Overigens hadden we een tweetal weken geleden een bijzonder interessante en fijne ontmoeting met de Vlaamse vertegenwoordigers. De vertegenwoordiger in Parijs en zijn medewerker stelden heel expliciet dat Vlaanderen een zeer gewaardeerd lid van de OESO is, niet het minst door de inspanningen die wij op veel vlakken – ook financieel – doen.

Bijgevolg is het mijn overtuiging dat het lidmaatschap van nieuwe landen – zeker gelet op de unanimiteit die noodzakelijk is – geagendeerd en besproken moet worden op de COORMULTI, het ambtelijk overlegorgaan Multilaterale Coördinatie, waar alle Belgische overheden samen het buitenlands beleid van de Belgische federatie als geheel ten aanzien van multilaterale organisaties vormgeven. Raken die er niet uit, dan gaat het naar een hoger niveau, en worden de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) of potentieel het Overlegcomité gevat. COORMULTI is een toepassing van het samenwerkingsakkoord tussen de Belgische overheden.

Minister-president, bent u de mening toegedaan dat Vlaanderen betrokken moet worden bij strategische beslissingen zoals de toetreding van nieuwe landen bij multilaterale organisaties? Is het lidmaatschap van Israël bij de OESO geagendeerd geweest op de COORMULTI en wat was het standpunt en de motivering van de Vlaamse Regering? Wanneer was dat? Was er unanimiteit op die COORMULTI? Indien niet, is de aangelegenheid dan geagendeerd geweest op de ICBB of op het Overlegcomité? Bent u de mening toegedaan dat Israël voldoet aan de toetredingsvoorwaarden van de OESO?

Ik kom nu natuurlijk bij wat gisteren is gebeurd. Een flottielje van een zestal schepen met zo'n 600 vredesactivisten en pro-Palestina-activisten was met 10 ton noodhulp naar Gaza afgevaaren. Er was een – vind ik – bijna laffe aanval van de Israëlische strijdkrachten, nota bene in internationale wateren, waarbij het absoluut te betreuren is dat er doden zijn gevallen. Wie intussen de filmpjes op het internet heeft gezien, ziet dat de beelden bijzonder erg zijn. Ze zijn misschien ook op televisie geweest. Ik word dan bijzonder vervelend en bijna emotioneel als ik de reactie van de Israëlische ambassade lees. Ik krijg de persmededelingen van de ambassade. Ik huiver als ik die dingen lees: “Deze nacht werd de Israëlische marine verplicht om, na een laatste aanmaning, militair in te grijpen en een imminente inbreuk op de maritieme blokkade te voorkomen. De gebeurtenissen van afgelopen nacht bewijzen eens te meer dat dergelijke acties niets anders zijn dan een openlijke provocatie vanuit radicaal islamitische hoek waarbij geen humanitaire overwegingen primeren tegenover de bevolking van Gaza, maar die slechts geplaatst kunnen worden in het bredere kader van een internationale jihad”. Dat is de mededeling van de Israëlische ambassadeur in België en dat heeft de ambassadeur bij een aantal mensen, onder wie parlementsleden, verspreid.

Minister-president, ik vind het heel erg wat er gebeurd is, en het moet mij van het hart dat ik van u eigenlijk een reactie had verwacht. Tenzij ik mij vergis, heb ik geen enkele reactie van u gevonden. U zegt zelf – en terecht – op uw website: “Internationalisering en de versterking van de internationale positionering van Vlaanderen staan als minister bevoegd voor Buitenlands Beleid hoog op mijn beleidsagenda”. Hoe goed u het bij Malawi ook hebt gedaan, hier hebt u een misser begaan. U hebt geen reactie gegeven. Ik betreur ten eerste dat u dat niet hebt gedaan.

Minister-president, bent u het met mij eens dat een strenge veroordeling van Israël op zijn plaats is? U hebt daarnet zelf gezegd dat u de Malawische ambassadeur hebt uitgenodigd/ontboden. Bent u dat ook zinnens bij de Israëlische ambassadeur? Ik weet dat hij gisteren bij de federale minister is geweest. Ik denk dat het belangrijk is dat u het signaal geeft dat u ook de Israëlische ambassadeur wilt ontvangen, zeker omdat er ook twee Vlaamse vrouwen op een van die boten zaten en nu ergens daar in de gevangenis zitten.

Minister-president, wat is uw standpunt met betrekking tot het opheffen van de blokkade van Gaza? Het is een meer dan herhaalde vraag die nu ook steeds luider klinkt. Ik neem aan dat u een volledig en onpartijdig onderzoek ondersteunt, zoals gevraagd door de Verenigde Naties en nu ook door de Europese Unie. Hoe staat u tegenover de vrijlating van de actievoerders en de vrijgave van de schepen? Wordt er nagedacht over wat onze houding moet zijn ten aanzien van de partnerschapsovereenkomst die de Europese Unie heeft met Israël, waar wij als deelstaat toch ook een rol in kunnen spelen?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister-president, collega's, ik ga me eerst aansluiten bij de vraag van de heer Roegiers over wat er gisteren gebeurd is. Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt. In augustus 2008 is Gaza volledig afgesloten. In oktober gingen er twee of drie Europese parlementsleden met een eerste konvooi mee. Het idee was dat Israël het volledige grondgebied van Gaza hermetisch afgesloten had, maar niet de kust. Men vertrok toen vanuit Cyprus om Gaza met hulpgoederen te bevoorraden. Ze hebben de steun gekregen van tientallen Europese parlementsleden. Enkelen zijn mee geweest.

Mijn vraag is ook al vroeger gesteld. We denken vaak dat we als Vlaanderen in deze situatie niet veel kunnen doen omdat we maar een kleine speler zijn op het internationale toneel, maar de instrumenten die we wel hebben, durven we niet altijd even grondig aan te wenden.

Op de algemene vergadering van Dexia enkele weken geleden, was er heel wat kritiek op het beleid van Dexia in Israël. In 2008 zou Dexia nog beloofd hebben dat ze niet langer Israëlische kolonies in de bezette Palestijnse gebieden zou financieren. De actiegroep 'Israël koloniseert – Dexia financiert' zou concrete bewijzen hebben dat er in mei 2009 nog een krediet van 1,4 miljoen euro is toegekend voor nederzettingen in de bezette Palestijnse gebieden. De groep heeft intussen al vier voorbeelden gevonden: 1 december 2009, 27 augustus 2009, 23 juni 2009 en 28 april 2009. Misschien hebt u nog meer concrete informatie.

Dexia-voorzitter Dehaene was naar verluidt niet op de hoogte, maar beloofde de zaak snel te zullen onderzoeken. Volgens de heer Dehaene zou er een plan zijn om Dexia Israël te verkopen. De kwestie van de kredietverlening door Dexia voor Israëlische investeringen op de Westelijke Jordaanoever kwam in het Vlaams Parlement al meermaals aan bod, onder andere de heer Bourgeois heeft er destijds actuele vragen over gesteld. Duidelijk is dat de Israëlische nederzettingen illegaal zijn. Het was toen in uw antwoord nog onduidelijk of nederzettingen illegaal zijn of niet, maar ik denk dat dit niet valt tegen te spreken.

De kolonies zijn onder meer in strijd met resolutie 446 van de Verenigde Naties en met de Conventie van Genève.

Vlaanderen heeft steeds een op de mensenrechten en de vredesbevordering gericht buitenlands beleid gevoerd. Het Vlaams Parlement heeft deze lijn altijd onderschreven. Ik denk in dit verband onder meer aan de resolutie over het Palestijns-Israëliisch conflict van 24 maart 2004 en aan de resolutie betreffende de oorlog in Gaza van 7 januari 2009.

De Vlaamse overheid bezit 2,85 percent van de aandelen van Dexia. Ik denk dat alle Belgische overheden samen ongeveer 11,5 percent van de aandelen van Dexia bezitten. De Gemeentelijke Holding bezit 14 percent. Daarnaast bezitten organisaties als het Algemeen Christelijk Werknemersverbond (ACW) nog wat aandelen.

Sinds 2001 is Dexia de hoofdaandeelhouder van Dexia Israel Bank limited. In januari 2009 heeft de N-VA er tijdens een plenaire vergadering op gewezen dat Vlaanderen als hoofdaandeelhouder een belangrijke taak en voorbeeldfunctie inzake het deugdelijk bestuur en de ethische beleggingen heeft. De minister-president heeft die bijkomende opdracht toen bevestigd. Hij heeft toen verklaard dat de onethische ondersteuning van nederzettingen een probleem vormt.

Minister-president, is er sprake van ondersteuning van Israëlische kolonies door Dexia? Kunt u ons hierover meer informatie geven? Kunt u de door de actiegroep verstrekte informatie bevestigen of ontkennen?

Hebt u hierover contact gehad met de Dexia Groep, met voorzitter Dehaene of met CEO Mariani? Bent u hier iets wijzer uit geworden? Wat zult u doen indien zou blijken dat er sprake is van nieuwe leningen? Ik heb daarnet al vier voorbeelden aangehaald.

Acht u het beleid van de Dexia Groep in Israël in overeenstemming met het buitenlands beleid van de Vlaamse Regering en met de geest van de resoluties over het Palestijns-Israëlijs conflict? We hebben vaak de neiging te denken dat we niet over voldoende instrumenten beschikken om op het internationaal toneel effectief een verschil te maken. Dit betekent echter dat we de instrumenten waarover we beschikken, ten volle moeten gebruiken.

De Vlaamse Regering beschikt over een vertegenwoordiger in de algemene vergadering van Dexia. Heeft die vertegenwoordiger u gebriefd? Wordt die vertegenwoordiger aangespoord om tijdens de algemene vergaderingen in de lijn van het beleid van de Vlaamse Regering te reageren?

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, de heren Roegiers en Diependaele hebben terecht gevraagd naar het standpunt van de Vlaamse Regering over de geruisloze toetreding van Israël tot de OESO enkele dagen geleden en over de financiering van de kolonies door Dexia.

Een van de voorwaarden om tot de OESO te kunnen toetreden, is het respect voor de mensenrechten. Zoals uit het incident van gisteren is gebleken, is dit niet het geval. De aanval op het konvooi is onaanvaardbaar. Daar hoeven we zelfs niet over te discussiëren. Wat ook onaanvaardbaar is, is de internationale onverschilligheid ten aanzien van Palestina in het algemeen. Deze onverschilligheid heeft burgers van verschillende landen, origines, religies en etnieën er in feite toe gedwongen uit solidariteit met de Palestijnen hun leven te wagen. Ondanks de internationale verplichtingen personen en goederen door te laten, blokkeert Israël de toegang tot Gaza al sinds 2007. Deze economische blokkade heeft tot hongersnood, massale werkloosheid en extreme armoede geleid. Dit heeft natuurlijk gevolgen. Amnesty International heeft hierover al verschillende rapporten uitgegeven. We blijven echter doof voor wat zich ginds afspeelt. De mensen die in de Gazastrook leven, zijn afhankelijk van de humanitaire hulp en van het materiaal op die schepen. Volgens de vertegenwoordigers van Israël gaat het om een provocatie. Dit is niet het geval: het gaat om hulpverlening aan de Palestijnen. We moeten dan ook zeer verontwaardigd zijn om deze brutale aanval.

Aangezien Vlaanderen de mensenrechten hoog in het vaandel wil dragen, kunnen we hier niet stil bij blijven. We moeten hier verder op ingaan. Er zijn al verschillende reacties geweest. Minister Michel heeft de aanval ook al veroordeeld. Minister Vanackere heeft het over disproportioneel geweld. We mogen ons echter niet tot een verbale veroordeling van het geweld beperken. Het is immers gemakkelijk onze verontwaardiging te uiten. We kunnen hier allemaal onze verontwaardiging uiten. We moeten die verontwaardiging echter ook in daden omzetten. Elke regering, met inbegrip van de Vlaamse Regering, moet hier gevolgen aan verbinden.

Ik sluit me aan bij de vragen van de vorige sprekers. Ik wil duidelijk horen welk standpunt de Vlaamse Regering zal innemen. Hoe wil de Vlaamse Regering krachtig reageren tegen dit optreden van Israël? Zal het enkel om een verbaal protest gaan, of zullen we dit op een duidelijke manier in daden omzetten? Ik zou graag horen op welke manier de minister-president dit wil doen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dat dit niet in de media is gekomen, betekent niet dat we niet hebben gehandeld. Het is soms spijtig dat bepaalde zaken niet in de media komen.

Ik heb de Israëlische ambassadeur een brief gestuurd. Ik citeer: “Ik heb met verontwaardiging kennis genomen van de Israëlische militaire operatie op 31 mei 2010 tegen de vloot van de vrede met bestemming Gaza die negen dodelijke slachtoffers heeft geëist. Het door de Israëlische strijdkrachten gebruikt machtsvertoon tegen een humanitair initiatief van burgers dat de levensomstandigheden in Gaza wil verbeteren, kan niet gewettigd worden. Vlaanderen deelt de internationale ongerustheid over de humanitaire situatie in Gaza en de oproep om een onafhankelijk onderzoek naar deze strategische gebeurtenissen.”

Deze brief is al verzonden. Ik zal de Israëlische ambassadeur vragen hierover met mij verder van gedachten te wisselen. Dit initiatief heeft de media niet gehaald. Heel de wereld heeft verontwaardigd gereageerd. Onze reactie is hier niet aan toegevoegd. We kunnen dit betreuren, maar in feite is dit niet de essentie. Het is belangrijk dat we op de juiste manier hebben gereageerd. Zodra ik de ambassadeur van Israël heb ontmoet, zal ik, net als na mijn ontmoeting met de ambassadeur van Malawi, hierover in deze commissie verslag uitbrengen. De afspraak met de Israëlische ambassadeur ligt nog niet definitief vast.

De heer Diependaele en zijn partijgenoten hebben in het verleden al vragen over de relatie tussen Dexia, Dexia Israel Bank en de nederzettingen gesteld. Binnenkort zal Dexia een aantal mensen, waaronder mezelf, een brief over dit onderwerp sturen. Ik citeer: “Wij kunnen u hierbij bevestigen dat Dexia Israël sinds juni 2008 geen nieuwe leningen heeft toegekend aan Israëlische nederzettingen. Zoals we trouwens ook al hebben aangehaald tijdens de algemene vergadering, is het bedrag van de uitstaande leningen aan de nederzettingen sinds de overname van onze dochterondernemingen door Dexia in 2001 voortdurend gedaald en vertegenwoordigt het momenteel minder dan 1 percent van het totaal, tegen bijna 5 percent bij de overname. De voorbije 18 maanden, sinds de komst van het nieuwe management van de groep Dexia, werden de controversiële uitstaande bedragen verminderd met 41,3 percent. Ten slotte moet u weten dat Dexia Israël autonoom optreedt op het vlak van de financieringen die het verstrekt. Voor de door Dexia Israël toegekende kredieten wordt geen beroep gedaan op het door de groep ingezamelde spaargeld, maar enkel op de deposito's van de Israëlische lokale openbare besturen en op de uitgaven van Dexia Israël op de Israëlische markt.”

Het is op de algemene vergadering aangehaald. Ik heb het antwoord voorgelezen. Over de vraag over het krediet van 1,4 miljoen euro heb ik me verder geïnformeerd. Dexia heeft me bevestigd dat het krediet van 1,4 miljoen euro in geen geval werd gefinancierd of goedgekeurd door Dexia Israël. Het gaat om middelen waarvan de toekenning werd goedgekeurd door de Israëlische regering, en die worden gefinancierd uit de begroting van de Israëlische overheid.

In dat verband is Dexia opgetreden krachtens de overeenkomst met de staat Israël die werd ondertekend in 1985 en geamendeerd in 1998, waarbij overheidsmiddelen ter beschikking worden gesteld op basis van instructies van de regering. In dat geval moet Dexia Israël in het kader van deze dienstverleningsakkoorden optreden op basis van de instructies, en Dexia Israël ontvangt sinds 1998 geen enkele provisie of inkomsten voor dit soort transacties. Dexia Israël doet die dienstverlening voor rekening van de regering ten aanzien van alle gemeenten die dergelijke financieringen van de overheid ontvangen, zowel de Arabische als de Israëlische.

Dat is de verklaring voor de 1,4 miljoen euro. Sinds 2008 zijn er geen nieuwe leningen toegekend. Als u andere informatie hebt, gelieve me die te bezorgen, mijnheer Roegiers. Dan zal ik dat direct met de Dexia-top bespreken. Deze informatie heeft men mij gegeven.

Mijnheer Roegiers, u hebt uw vragen over de toetreding en de OESO voor een deel zelf beantwoord. We zijn betrokken. Het is een gemengde bevoegdheid. Systematisch wordt het

Belgische standpunt ten aanzien van multilaterale organisaties besproken in het intrafederaal overlegorgaan, de multilaterale coördinatie van de FOD Buitenlandse Zaken. Daar is dat aan bod gekomen. Dat werkt vrij goed. We doen ons ding als het gaat over zaken als de toetreding tot de OESO.

Er zijn vergaderingen geweest over de uitbreiding van de OESO. De toetreding van Israël, Slovenië en Estland tot de OESO is geagendeerd en ten gronde besproken op de COORMULTI, om het mooi uit te drukken in afkorting, van 18 maart 2010 ter voorbereiding van een interministeriële conferentie van 27 en 28 mei 2010. Het hoofdcriterium voor toetreding moet zijn dat de mate waarin landen die willen toetreden, in staat zijn om het OESO-acquis na te leven en te aanvaarden.

Specifiek met betrekking tot de toetreding van Israël werd de problematiek aangekaart dat Israël de in 1967 bezette gebieden – de Golanhoogte, de Westoever en Oost-Jeruzalem – beschouwt als behorende tot zijn grondgebied en dat het land dan ook weigerachtig stond om een onderscheid te maken tussen statistische gegevens die betrekking hebben op Israël enerzijds, en de bezette gebieden anderzijds. Er was hier met andere woorden een probleem in verband met de statistische gegevens die aan de OESO moeten worden bezorgd. Dat moest worden opgelost.

Er heerste bovendien een consensus dat te allen prijze moet worden vermeden dat door een positieve houding ten aanzien van Israël, Israëls toetreding tot de OESO door de buitenwereld ook kon worden geïnterpreteerd als een indirecte erkenning of aanvaarding van de bezetting door Israël van Palestijnse gebieden, of dat de aanvaarding van Israëls toetreding tot de OESO het in twijfel trekken van de Europese houding ten aanzien van deze kwestie zou inhouden.

Vlaamse steun voor de Israëlische kandidatuur kon dus enkel indien Israël bewezen zou hebben het acquis te aanvaarden en te kunnen toepassen, en een oplossing zou worden gevonden voor de problematiek in verband met de geografische draagwijdte van de statistische gegevens die Israël aan de OESO moet bezorgen.

Er werden twee toetredingsvoorwaarden gekoppeld aan Israëls toetreding tot de OESO. Het standpunt in deze zaak was heel duidelijk en logisch. Het Belgische standpunt werd bij consensus genomen. Als er geen consensus zou zijn, dan was het innemen van een gezamenlijk gedragen Belgisch standpunt gewoonweg onmogelijk. Rekening houdend met het voorgaande moest de kwestie niet worden doorgeschoven naar de Israel Cord Blood Bank (ICBB).

Of Israël de toetredingsvoorwaarden van de OESO realiseert? Mijnheer Roegiers, u hebt zelf verwezen naar de vier toetredingscriteria die worden gehanteerd: like-mindedness, significant player, mutual benefit en global considerations. Die criteria zijn ook gekend als de Noboru-criteria, verwijzend naar de voorzitter van de werkgroep over de uitbreidingsstrategie. Een land dat niet in redelijke mate voldoet aan deze toetredingsvoorwaarden, mag het toetredingsproces niet aanvangen.

Tijdens de ministeriële conferentie in mei 2007 werden beslissingen genomen in verband met de uitbreiding van de OESO. Er werd beslist om toetredingsonderhandelingen te openen met verschillende landen, waaronder Israël. Tijdens het toetredingsproces op basis waarvan wordt beoordeeld of landen al dan niet klaar zijn voor toetreding, worden landen aan een grondig en uitgebreid examen onderworpen. Pas nadat een kandidaat alle stappen succesvol heeft doorlopen, wordt de kandidatuur voorgedragen aan de raad, waarin alle lidstaten zitting hebben. Ik ga ervan uit dat u dat allemaal weet, mijnheer Roegiers, maar ik geef het snel nog even mee.

Hierin heeft elke raad één stem, terwijl beslissingen unaniem moeten worden genomen. Kortom, een kandidaat moet maar liefst 31 verschillende landen overtuigen van zijn

capaciteiten, vanaf het moment dat het wordt toegelaten tot het proces dat naar toetreding moet leiden.

Op basis van het tussentijdse voortgangrapport tijdens het toetredingsproces is geoordeeld dat Israël aan de toetredingsvoorwaarden voldoet en dat het heeft bewezen te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit het acquis en die dan ook zal naleven. Daarenboven is Israël uitgenodigd lid te worden op basis van het Israëlisch grondgebied zoals erkend door het internationaal recht. Dit betekent dat de landsgrenzen van het toegetreden Israël deze zijn die het tot 4 juni 1967 controleerde. Deze interpretatie is conform die van het Internationaal Gerechtshof.

In dit verband wordt groot belang gehecht aan alle engagementen die Israël heeft aangegaan om aan deze bezorgdheden tegemoet te komen. Een van de belangrijkste afspraken die werden gemaakt, is dat de toetreding van Israël tot de OESO tot gevolg zal hebben dat een voetnoot, een ‘passed accession footnote’, wordt toegevoegd aan alle OESO-documenten die statistische data van Israël bevatten. Hierin zal expliciet worden vermeld dat de aangeleverde data bezorgd zijn onder de verantwoordelijkheid van Israël en dat het gebruik van die data door de OESO in geen geval kan worden geïnterpreteerd als zijnde een erkenning van de annexatie van de bezette gebieden. De met Israël afgesproken engagementen worden als een verzekering beschouwd dat Israëls toetreding tot de internationaalrechtelijke status van de Golanhoogte, Oost-Jeruzalem en de Israëlische nederzettingen op de Westbank, niet zal veranderen.

Met dit alles zijn de voorwaarden voor het toekennen van de Vlaamse en a fortiori de Belgische steun aan de toetreding van Israël tot de OESO vervuld. Mijnheer Roegiers, ik hoop dat we met die grote zorg ook maximaal aan uw zorg zijn tegemoetgekomen en aan die van de andere leden van deze commissie.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Neen, minister-president, u bent helaas niet tegemoetgekomen aan mijn verzuchtingen. Ik neem aan dat u dat ook niet verwondert. U fietst een beetje rond de hete brij, met name rond mijn fundamentele vraag: vindt u dat Israël voldoet aan de toetredingsvoorwaarden van de OESO? U hebt enkele voorwaarden omstandig uitgelegd waaraan Israël voldoet, maar de belangrijkste voorwaarde, niet alleen voor mij, maar ook voor anderen, specificeert u niet: dat is de voorwaarde van het respecteren van de mensenrechten. Dat is een fundamentele voorwaarde om toe te kunnen treden tot de OESO.

Ik ken al die andere, bijkomende problemen die u aanhaalt met betrekking tot statistische gegevens, de landsgrenzen enzovoort. Die zijn belangrijk, maar ze zijn niet de essentie. De essentie is: kan een land als Israël toetreden tot een gerespecteerde internationale club als de basisvoorwaarde daarvoor is dat het de mensenrechten moet respecteren? U geeft daar geen antwoord op. U zegt enkel dat Vlaanderen zich akkoord heeft verklaard met die toetreding, omdat u vindt dat aan alle voorwaarden is voldaan. Ik vind dat niet en ik zal dat ook blijven zeggen. Ik betreur ook dat er binnen COORMULTI alleen een paar kritische bedenkingen in de marge zijn geweest en dat we niet hebben durven te eisen dat Israël de mensenrechten respecteert. Wat de voorbije nacht is gebeurd, bewijst eens te meer dat Israël niet een land als een ander is, en dat het geen plaats verdient binnen de OESO. Ik vind het bijzonder betreurenswaardig dat we daar niet hebben durven te zeggen wat twee van uw drie regeringpartners eigenlijk vinden: kijken we maar naar de verklaringen die ook gisteren werden afgelegd door sp.a en N-VA met betrekking tot wat is gebeurd. Ik heb vastgesteld dat CD&V daarover geen mening heeft, tenzij de pers die al evenmin heeft opgepikt, maar het zou me verbazen, mocht er een reactie zijn geweest. *(Opmerkingen van de heer Ludwig Caluwé)*

De minister van Buitenlandse Zaken heeft misschien wel gereageerd, maar uw partij heeft daar niet op gereageerd. Alle partijen in dit land hebben gereageerd: N-VA, LDD, Louis

Michel en Isabelle Durant, minister Vanackere, sp.a en Groen!. Ik neem aan dat minister Vanackere niet spreekt namens CD&V. Mijnheer Caluwé, ik hoef u de regels ter zake niet te leren. Die scheiding moeten we allemaal maken: ofwel spreekt men namens de eigen politieke partij, ofwel spreekt men namens de federale regering of de Vlaamse Regering, namens de regering waartoe men behoort.

Minister-president, ik vind dat we echt zijn tekortgeschoten, niet alleen met betrekking tot ons standpunt over de toetreding tot de OESO, maar ook in onze reactie op wat gisteren is gebeurd. Er kan dan wel een brief vertrokken zijn, maar ik vind niet dat we hoeven te wachten tot overmorgen. We kunnen morgen die ambassadeur ontbieden, als we dat belangrijk vinden, als we vinden dat, zoals u ook schrijft, wat is gebeurd streng moet worden veroordeeld. We kunnen dat morgen aan die ambassadeur zeggen, en haar om uitleg vragen. Ik lees dat de Israëlische ambassadeur in Groot-Brittannië ondertussen alvast heeft gezegd dat wat is gebeurd, fout is. Dat blijkt in elk geval niet uit de mededeling die de Israëlische ambassadeur in België heeft verspreid. Blijkbaar is zij een andere mening toegedaan. Ik had eigenlijk van u verwacht dat u dat zo snel mogelijk aan de ambassadeur had gevraagd. Ik vind het standpunt van de ambassadeur immers een belangrijk standpunt.

U hebt geen antwoord gegeven op een aantal andere vragen. Ik heb u gevraagd of u vindt dat de actievoerders moeten worden vrijgelaten en de schepen vrijgegeven. U hebt niet geantwoord op de vraag naar uw standpunt over de opheffing van de blokkade rond Gaza. Met andere woorden, uw standpunt en uw houding ontgoochelen me zeer. In een ander dossier hebt u dit met brio gedaan. Ik heb ook niet verborgen dat ik dat vond. Nu schiet u echter werkelijk tekort.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, los van het antwoord van de minister-president deel ik enigszins de ergernis van de heer Roegiers. Ik spreek me niet uit over het concrete conflict tussen de Palestijnen en Israël. De Palestijnen zijn ook geen doetjes: laten we daar eerlijk in zijn. Zonder me daarover uit te spreken, vind ik wel dat, telkens als aan Israël wordt gevraagd zich aan de internationale rechtsregels te houden, we elke hefboom uit handen geven, hefbomen die we niet hebben tegenover de Palestijnen. Ik zie de Europese Unie Europese partnerschapsakkoorden afsluiten met Israël, dat trouwens de belangrijkste partner is van de EU. Ik heb het hier nog al gezegd: telkens heeft artikel 2 het over de naleving van mensenrechten, democratische principes en ga zo maar door. Toch slaan we nooit op tafel en zeggen we dat ze zich daar inderdaad aan moeten houden, dat dit er niet in staat voor de schone schijn. Nooit worden ze daarop aangesproken. In die zin deel ik absoluut de ergernis van de heer Roegiers.

Wat Dexia betreft, dank ik u eerst en vooral voor de brief die u hebt gestuurd. Dat lijkt me een goed initiatief. We blijken echter over tegenstrijdige informatie te beschikken. Ik heb hier uittreksels van een hypotheekkantoor, in het Hebreeuws: twee uit Gush Etzion en twee uit Shomron. Het gaat hier over regionale raden van nederzettingen die leningen hebben afgesloten bij Dexia. De lening wordt gehypothekeerd door middel van geld dat ze krijgen van de Israëlische overheid. Ze gebruiken die hypotheek dus om die lening van Dexia te krijgen. Er zijn vier leningen. Een daarvan is van 23 juni 2009. Ik kan u alle informatie geven. Die lening loopt tot 23 juni 2029. Het gaat over 2 miljoen sjekel. Ik denk dat dit 60.000 à 70.000 euro is. Of is het 700.000 euro? Ik heb het registratienummer. Het adres is: Dexia Israel, Ha'arbah Street 19, Tel Aviv. Ik heb dus de informatie over die leningen. Ik wil u die zeker bezorgen. U kunt die informatie trouwens gewoon terugvinden op het internet. Ik weet niet of die helemaal klopt. Ik ben ze niet zelf gaan controleren. Dat geef ik grif toe. Er is echter sprake van tegenstrijdige berichten en daarover moet op zijn minst duidelijkheid komen. Blijkbaar kan of wil Dexia die duidelijkheid niet geven.

Zijn er inderdaad plannen van Dexia om dat deel te verkopen? Misschien weet u daar zelf niet meteen meer over. Misschien is het ook niet opportuun daar verdere informatie over te geven.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Voorzitter, ik deel volledig de frustratie van de heer Roegiers. We maken niet voor niets deel uit van dezelfde partij. Misschien delen de andere leden die ook. Zowel van Groen! als van Open Vld zijn er toch wel reacties. Ik sluit me aan bij de vraag om in deze commissie toch eens in debat te gaan met de verantwoordelijke van Israël, namelijk de ambassadrice. Is dat niet mogelijk? Kan dat niet volgens de regels? Ik zetel hier nog maar 1 jaar.

De voorzitter: Dat is mogelijk, maar dat is natuurlijk geen vraag die u aan de minister-president moet stellen. Dit gaat over de regeling van de werkzaamheden van deze commissie. De minister-president bepaalt niet onze agenda, en dat zullen we zo houden. *(Gelach)*

Niet dat ik hem niet vertrouw. Dit zal ter sprake kunnen komen bij de bespreking van de werkzaamheden. Dat is geen enkel probleem.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Het is misschien omdat dit federaal op een andere manier wordt geregeld. Misschien kunnen we zelf als parlementsleden erover beslissen rechtstreeks in dialoog en discussie te gaan met de ambassadrice van Israël.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Diependaele, wat Dexia betreft, bezorg ons die informatie en we zullen dat natrekken. We zullen natrekken of de informatie die mij werd bezorgd, niet klopt of achterhaald is.

Mijnheer Roegiers, de brief laat niets aan duidelijkheid te wensen over. Er is contact opgenomen met de ambassade om zo snel mogelijk een onderhoud te organiseren. Ik ga ervan uit dat dit binnenkort zal worden vastgelegd. Uw lovende woorden van daarstraks en uw striemende kritiek van zonet zijn misschien wat overdreven. Ik doe wat van mij wordt verwacht.

Het enige wat u kunt zeggen, is dat u ook graag in de media had gezien dat dat vanuit Vlaanderen en de Vlaamse Regering duidelijk wordt geformuleerd. Misschien is dat nog niet te laat, hoewel de media al een stap verder zijn. De VN en de Veiligheidsraad hebben daarover duidelijk beraadslaagd. De conclusies zijn minder duidelijk, heb ik begrepen via de nieuwsberichtgeving.

U kunt erop rekenen. Ik zal even duidelijk en doortastend handelen als we gedaan hebben voor Malawi. Ik hoop dat de volgende stappen die verder kunnen worden afgesproken met de ambassadrice dat duidelijk kunnen maken en uw teleurstelling kunnen ombuigen. Uw verontwaardiging over wat er gebeurd is, deelt heel de wereld met u en ik ook.

De heer Jan Roegiers: Naar analogie met wat we daarstraks hebben afgesproken over een debriefing, zou ik ook willen aandringen op een debriefing van uw gesprek met de Israëlische ambassadrice hier. Aangezien u zelf op enige snelheid aandringt, vermoed ik dat het tijdens dezelfde vergadering kan gebeuren als de debriefing van het gesprek met de ambassadeur van Malawi.

Minister-president, ik vind nog steeds dat er een grote ongerijmdheid zit in twee standpunten die u hebt ingenomen. Enerzijds weigeren we elke wapenlevering aan Israël om voor de hand liggende redenen. Wij vinden dat Israël onvoldoende de mensenrechten beschermt. Maar blijkbaar vinden we het wel voldoende om Israël toe te laten tot de OESO. Ik ben verbaasd over die ongerijmdheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de wapenuitvoer naar Thailand

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister-president, voorzitter, collega's, mijn vraag is een drietal weken geleden ingediend. U ziet hoe snel de politieke en de militaire actualiteit veranderen.

Mijn vraag is gebaseerd op een daad van uw collega, Waals minister-president Rudy Demotte. Hij heeft beslist de uitvoerlicenties voor wapens naar Thailand te schorsen. De regelgeving in Wallonië is anders dan in Vlaanderen, maar die beslissing roept toch de vraag op wat wij zullen doen.

Thailand bevindt zich momenteel in een ernstige politieke crisis. Ik denk dat we nog steeds in de tegenwoordige tijd mogen spreken, al is het conflict tussen de 'roodhemden' en het leger misschien van de baan of minder zichtbaar. Ik denk niet dat de politieke problemen zijn opgelost. Er zijn bij de rellen tientallen doden gevallen. Hoeveel precies is niet zo duidelijk.

De problematiek in Wallonië is anders. Vooral FN Herstal is een heel belangrijke leverancier van wapens en munitie. Dit bedrijf heeft onder andere met Thailand zware contracten. Daarom was het nodig een beslissing te nemen. Het bedrijf moet de wapenexport naar Thailand opschorten.

Ik ben gaan kijken of er in Vlaanderen gelijkaardige relaties zijn of waren. Die zijn veel beperkter dan bij onze collega's over de gewestgrens. Maar ook in Vlaanderen zijn er uitvoervergunningen toegekend voor Thailand, vaak gegroepeerd. De gegevens staan in het laatste rapport van het Vlaams Vredesinstituut. De laatste leveringen dateren van 2008 en daarvoor. Maar gelet op de politieke situatie in dat land, is het zinvol de grootste voorzichtigheid aan de dag te leggen. Minister-president, de democratie staat daar niet meer zo sterk. De vraag is of Vlaanderen een symbolisch gebaar zou kunnen of moeten stellen.

Minister-president, ik heb daarover twee vragen. Wat is uw standpunt inzake wapenexport, ook voor dual use, naar Thailand? Wordt export naar Thailand nog toegelaten? Worden nog uitvoerlicenties toegekend? Een tweede vraag is algemener. Welke beleidslijn wordt gevolgd inzake uitvoervergunningen naar landen in gelijkaardige situaties? Met gelijkaardige situaties bedoel ik landen waarin conflicten of opstanden uitbreken, maar tot op dat ogenblik als 'veilige' landen werden beschouwd en waarvoor wel licenties zijn toegekend. Ik denk dan bijvoorbeeld aan wat er de afgelopen tijd in de voormalige Sovjetrepublieken is gebeurd.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik begin met de laatste vraag. De handelwijze ten aanzien van Thailand wordt ook toegepast ten aanzien van landen in gelijkaardige situaties. Indien er een aanvraag wordt ingediend voor de uitvoer van wapens, militaire goederen of goederen voor tweërlei gebruik waarvan het risico bestaat dat ze niet in overeenstemming zijn met de acht criteria van het Gemeenschappelijk Standpunt, zal er geen vergunning worden toegekend. Indien er reeds een vergunning werd toegekend en er ontstaat in het land van bestemming een intern conflict of extern conflict, zal de vergunning worden geschorst of ingetrokken indien het risico bestaat dat de goederen in dat conflict zullen worden aangewend. Deze informatie is expliciet op de vergunningen zelf vermeld. Dat is zonneklaar en dat wordt nu ook op Thailand toegepast.

Ik heb een overzichtje van wat in het verleden is ondernomen. De Vlaamse overheid heeft sinds 2005 vier vergunningen verleend voor de uitvoer van militaire goederen naar Thailand.

In 2006 werden twee aanvragen voor producten voor tweeërlei gebruik geweigerd. Wat producten voor tweeërlei gebruik betreft, werden vanaf begin 2009 negen uitvoervergunningen verleend. Gelet op de aard van de goederen in elk van deze aanvragen en het civiel gebruik dat hieraan is gelinkt, is er geen enkel risico dat deze goederen rechtstreeks of onrechtstreeks worden gebruikt in het huidige conflict in Thailand. In ieder geval worden ook aanvragen en vergunningen voor dual use-producten geëvalueerd op basis van de criteria van het Gemeenschappelijk Standpunt en zullen we niet nalaten om vergunningen te schorsen, in te trekken of te weigeren indien er een risico bestaat dat de vergunning of de aanvraag niet in overeenstemming is te brengen met de toepasselijke criteria. In het verleden werd dus een en ander geleverd, maar vandaag is er geen concrete aanvraag voor het bekomen van een vergunning. Als er binnenkort een aanvraag zou komen, zal ik die weigeren. Er is dus een verschil met de houding van de Waalse collega's: wij zullen geen nieuwe vergunningen toestaan als die worden gevraagd.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Dat is een duidelijk antwoord. Ik denk dat we best fier mogen zijn op die beleidslijn.

Toch blijf ik een beetje op mijn honger zitten. Wat is de beleidslijn als er plots her of der een opstand of revolutie uitbreekt? Schorst u dan meteen alle procedures om uitvoervergunningen te bekomen? Over Thailand bent u duidelijk, maar wat als zich elders een gelijkaardige situatie voordoet? Wat is de gedragsregel?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik dank de minister-president voor zijn duidelijk antwoord. Ter voorbereiding van deze vraag ben ik de website van de Dienst Wapenhandel gaan bekijken. Ik stelde vast dat de rapporten slechts tot maart online beschikbaar zijn. Er is geen decretale verplichting om die onmiddellijk online te plaatsen, maar het is toch tekenend dat we in maart zijn blijven stilstaan. Bovendien beschikken we nog steeds niet over het rapport. Ik denk dat de commissie dat dringend moet bespreken. Ik had gehoopt dat het sneller zou zijn gegaan. Ik dring er dus een beetje op aan dat dit gebeurt.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal er ook op aandringen. Mijnheer Caron, wat het automatisme betreft: het betreft een beslissing van de minister. Hij beslist of er wordt geschorst of niet, dus dat gebeurt niet automatisch.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de deelname van Vlaanderen aan de wereldtentoonstelling in Shanghai

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, vorige week bent u naar de Wereldtentoonstelling in Shanghai geweest aan het hoofd van een delegatie. Ook Vlaanderen was aanwezig in het Belgische paviljoen.

De invalshoek van uw missie was vooral economisch: Chinese investeerders aanspreken en aantrekken en Vlaamse bedrijven promoten. We hebben daar al een en ander over kunnen lezen in de kranten.

Ik onderstreep absoluut het belang van zulke missies, zowel economisch als puur diplomatiek. Daar gaat mijn vraag echter niet over. We hebben al meermaals, onder meer in de aanloop naar de Olympische Spelen in Peking, vanop alle niveaus – Europees, Vlaams, gemeentelijk – de nadruk gelegd op de mensenrechtenproblematiek in China. Zo zijn er de Oeigoeren, de Tibetanen die op dat moment en nog altijd onderdrukt worden. Ook Falun Gong ligt nog altijd onder vuur.

Het Vlaams Parlement heeft een resolutie goedgekeurd betreffende de mensenrechten in China en de toestand in Tibet naar aanleiding van de Olympische Spelen. Een aantal bekommernissen uit deze resolutie werd door mensen uit het veld – de vzw Vrienden van Tibet en de Belgische Falun Dafa/Falun Gong Vereniging – naar voren geschoven tijdens een hoorzitting hierover.

Met mijn eerste vraag wil ik u de kans geven om te bevestigen dat deze missie wel degelijk nut heeft gehad en te verduidelijken welke bezoeken er hebben plaatsgevonden en of er eventueel al iets concreets is. Ik begrijp wel dat concrete zaken meestal lang op zich laten wachten, maar misschien zijn er bepaalde zaken die u nu al kunt bevestigen.

De werkgroep Mensenrechten die is opgericht in de aanloop naar de Olympische Spelen in 2008 onderstreepte het belang van de naleving van de internationale arbeidsnormen. Zowel qua merchandising als qua bouw van het paviljoen vroeg Vlaanderen dat alle opdrachten en bestellingen uitgevoerd zouden worden in overeenstemming met de ILO-normen (International Labour Organisation). Dat blijkt uit een antwoord op een eerdere schriftelijke vraag.

Sommigen stellen zich vragen bij de gedwongen verhuizing van veel gezinnen in functie van de expo, alsook bij de werkomstandigheden bij de bouw van het centrum. Welke garanties kreeg de internationale gemeenschap, inclusief Vlaanderen hierover? Zal de werkgroep een en ander evalueren? Welke rol speelde en speelt deze werkgroep hierbij?

In de resolutie vraagt men van de Vlaamse Regering een aantal handelingen in het kader van de Olympische Spelen, die evenwel gelden voor elk contact met een Chinese overheid.

Minister-president, in uw beleidsnota Buitenlands Beleid lezen we over de opvolging van de resolutie: “In zijn internationaal optreden laat Vlaanderen zich leiden door universele basiswaarden en mensenrechten. Deze uitgangspunten worden door de leden van de Vlaamse Regering systematisch vertolkt in de contacten met elke vertegenwoordiger van de Chinese overheid. Dit geldt meer specifiek ook voor de verhouding van de Volksrepubliek China tot Tibet.”

In welke zin werden deze uitgangspunten ook tijdens de tentoonstelling in Shanghai en bij de voorbereiding ervan systematisch vertolkt door de leden van de Vlaamse Regering in de contacten met elke vertegenwoordiger van de Chinese overheid? Welke thema's werden desgevallend aangekaart? Welke afspraken werden hierover gemaakt met de federale regering, die uiteraard ook aanwezig was in China? Heeft er op voorhand overleg plaatsgevonden?

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Ik wil de vraag wat ruimer stellen. Het is moeilijk om als klein gewest op zo'n niveau kritische vragen te stellen aan de reusachtige moloch die China is geworden. Vooral het economisch belang van dat enorme territorium is evident. Mijn vraag is hoe u daarmee omgaat. Wij wegen niet veel op internationaal vlak. Uw naam is niet Barack Obama, maar dat betekent niet dat u niet dezelfde gevoeligheden zou kunnen hebben op het vlak van mensenrechten, waar ik niet aan twijfel.

Als u op zo'n prestigieus moment te maken krijgt met Chinese leiders, op welk moment brengt u dat dan eventueel ter sprake – als u dat überhaupt ter sprake brengt?

Vroeger was het natuurlijk allemaal eenvoudiger. Toen de regio ook op economisch vlak nog zeer gesloten was, was China duidelijk geen democratie. Nu is China een van de leidinggevende economische machten in de wereld. Daarbij wordt wel eens vergeten dat China allesbehalve een democratie is.

Minister-president, u hebt op dit vlak al enige ervaring opgedaan. Op welk ogenblik vindt u het adequaat dergelijke problemen aan te kaarten?

Zoals ik vorige week al tijdens de plenaire vergadering heb opgemerkt, hebben we 2 weken geleden, tijdens onze bijeenkomst met de Vlaamse diplomaten, vernomen dat de Chinese ambassadeur in Brussel binnen de Chinese hiërarchie een bijzonder invloedrijk persoon is.

Het lijkt me bijgevolg bijzonder nuttig deze man regelmatig te ontmoeten. Hebt u al contact met hem gehad? Zo ja, hoe verlopen die contacten?

De heer Karim Van Overmeire: Ik zou me hier in persoonlijke naam even bij willen aansluiten. De heer Van Der Taelen benadert dit punt vanuit een interessante invalshoek. Eigenlijk komen de drie onderwerpen die we vandaag al hebben behandeld, de relatie tussen Vlaanderen en Malawi, Israël en China, op hetzelfde neer.

Ik weet eigenlijk niet of het gewicht van Vlaanderen op dit vlak zo belangrijk is. In onze relatie met Malawi hebben we een zeker gewicht. De internationale gemeenschap heeft daar een zeker gewicht. Het is niet steeds belangrijk of onze positie economisch zwakker of geografisch kleiner is. Het blijft sowieso moeilijk het beleid van een land inzake de homowetgeving, een conflictsituatie of de mensenrechten door middel van externe druk bij te sturen.

Dit zal altijd een zoektocht op het scherp van de snee blijven. We moeten onze voor- en nadelen bekijken. We moeten nagaan wat de alternatieven zijn. Het is steeds onze ambitie hierop te kunnen wegen. Het ontstaan van een consensus of een ruime meerderheid in deze commissie of in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement betekent echter niet dat we dit in het buitenland kunnen waarmaken. In andere landen worden bepaalde zaken omwille van de geschiedenis, de cultuur of bepaalde historische invalshoeken anders bekeken. Andere samenlevingen zijn vaak niet met die externe interventies opgezet.

Ik heb het in het verleden vaak over de mensenrechten in China gehad. Vlaanderen besteedt hier aandacht aan. De Europese Unie en de Verenigde Staten besteden hier aandacht aan. Uiteindelijk nemen de Chinezen hier vriendelijk akte van en gaan ze vervolgens over tot de orde van de dag. Ik ben dan ook benieuwd naar het antwoord van de minister-president.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, zoals de vorige sprekers al hebben aangehaald, zijn de mensenrechten voor ons heel belangrijk. We willen op dit vlak wereldwijd vooruitgang boeken. We willen hier in grote bescheidenheid een bijdrage toe leveren.

Dit is niet evident. Ik ben ervan overtuigd dat we dit punt steeds op een verstandige wijze moeten aankaarten. De mensenrechtenproblemen met geheven vingertje aanklagen, is in veel gevallen niet productief. Ik heb net vernomen dat president Van Rompuy de mensenrechten in Rusland heeft aangekaart. Er zijn heel wat landen waar nog verbeteringen mogelijk zijn. Dit is zeker het geval in China.

De zending zelf was uitdrukkelijk als economische zending opgevat. Het was in eerste instantie de bedoeling onze bedrijven en onze onderzoeksinstellingen contracten en joint ventures te laten afsluiten. Ik zal daar een volledig overzicht van geven, maar ik ben zeer blij om u enkele voorbeelden te geven. IMEC heeft in China een kantoor geopend. Het bedrijf Soudal neemt een Chinees bedrijf over en gaat de Chinese markt bevoorraden met heel wat interessant materiaal dat Soudal in Turnhout maakt. Umicore heeft een vierde lijn voor katalysatoren geopend. De automobielsector in China wordt verder warm gemaakt om in Vlaanderen investeringen te doen, zoals Geely in Volvo doet. We hebben ook afspraken

gemaakt met het ministerie voor Onderzoek en Wetenschappelijke Toepassingen om de banden verder aan te halen. Zowel op het economische als het wetenschappelijke vlak zijn er heel wat concrete dossiers gefinaliseerd of zullen er gefinaliseerd worden. Een totale evaluatie van de zending is misschien nog iets te vroeg.

Ik heb er vicegouverneurs en burgemeesters ontmoet. Het is natuurlijk niet evident om te zeggen: “Ik wil nog een punt maken vooraleer we het contract ondertekenen: leg me eens uit hoe het met de mensenrechten gesteld is?”. In de contacten die ik heb gehad, heb ik toch vastgesteld dat er een grote zorg is. Men is al zover gevorderd dat men denkt: “Wanneer komt het? Wanneer gaat de opmerking over de mensenrechten komen?”. Men probeert er proactief op te antwoorden door te zeggen: “Wij weten dat er nog een hele weg is af te leggen. We hebben de laatste 10 jaar 400 miljoen mensen uit de armoede gehaald. We zijn ermee bezig om de welvaart van 1,3 miljard Chinezen te garanderen en we weten dat er een aantal opmerkingen worden gemaakt”.

Ik heb ook begrepen dat China de zaken op een pragmatische wijze wil aanpakken. Men apprecieert het ook als we dat op een pragmatische wijze willen doen. Het is natuurlijk maar de ervaring van een week contacten in Shanghai en Bejing. Ik heb de ambassadeur al een paar keer ontmoet, en ik denk dat we het met hem ook eens over het element van de mensenrechten moeten hebben, maar op een intelligente en goede manier. Geen Obama zijnde, moeten we ook goed beseffen wat onze mogelijkheden zijn wat China betreft. Dat mag ons echter niet tegenhouden om daarover te spreken of om het op het juiste moment aan te kaarten.

U verwijst naar de niet-permanente werkgroep onder voorzitterschap van het Departement internationaal Vlaanderen. Die werkgroep is samengekomen, zeker naar aanleiding van de Expo. Lang geleden is er in deze commissie al op aangedrongen om erop toe te zien dat de aannemers en onderaannemers van constructiewerken en de leveranciers van gadgets en merchandising voor het Belgisch paviljoen, beantwoorden aan de internationale arbeidsorganisatieregels en standaarden en dat duurzame productiemethoden worden gehanteerd. Mijnheer Diependaele, het was geen permanente werkgroep, maar hij is enkel in dat kader samengekomen.

U citeert in uw vraag uit de beleidsbrief die dateert van voor de bijeenkomst van de politiek-ambtelijke werkgroep van december 2008. Die werkgroep besliste unaniem om voor het overbrengen van grieven ten opzichte van China via de Europese Unie te werken. De werkgroep verwees hierbij naar een advies van de Nederlandse Adviesraad Internationale Vraagstukken van april 2007 waarin werd gesteld dat de marges voor een eigen bilateraal beleid van Nederland ten opzichte van China buitengewoon smal zijn en er zoveel mogelijk moet worden ingezet op de dialoog tussen de EU en China omdat enkel de EU China kan aanzetten te evolueren naar een ‘responsible stakeholder’. Daarom moet worden ingezet op een Vlaamse inbreng bij de voorbereiding van de halfjaarlijkse politieke dialoog tussen de EU en China onder meer via de directoraat-generaal-vergaderingen.

De zending naar Shanghai was vooral gefocust op economische contacten. De officiële contacten waren beperkt tot de lokale autoriteiten, wat dan weer andere reacties heeft teweeggebracht, namelijk dat de minister-president niet door de hoogste instanties in China werd ontvangen. Dat was eigenlijk ook niet de bedoeling. De hoofdprijs was resultaat te boeken voor de bedrijven die waren meegegaan. Mijn medewerkers en ik hebben geprobeerd om die te vervullen. Ik heb ook begrepen dat je in China heel veel moet investeren in een relatie en persoonlijke contacten. Als dat stapsgewijs is opgebouwd, dan kunnen er veel andere dingen nadrukkelijk aan bod komen.

Ik denk dat de EU het juiste niveau is om met heel krachtige stem een aantal dingen te vertolken. Vanuit Vlaanderen zullen wij daarvoor dan ook pleiten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik kan me aansluiten bij de opmerkingen: het is moeilijk om als kleine regio te wegen op een land als China. U zegt dat we het langs de EU moeten doen. Langs de ene kant geef ik toe dat we met de EU natuurlijk veel verder geraken, maar langs de andere kant doet het me vrezen dat er dan helemaal niets gebeurt. Dat is mijn ervaring met de Europese Unie als het op mensenrechten aankomt.

U zegt dat de missie nu vooral gericht was op het economische. Ik heb het idee dat zowat elke missie die u onderneemt, hoofdzakelijk economisch is. Zijn er dan ook aparte missies voor mensenrechten? Begrijp ik het totaal verkeerd? Wanneer komen de mensenrechten dan wel ter sprake? In uw beleidsbrief staat dat ze systematisch worden vertolkt in de buitenlandse contacten. Zijn er dan ook niet-economische missies?

Minister-president Kris Peeters: Een missie mensenrechten lijkt me wat overdreven. Ik wou zeggen dat er geen contacten op hoog niveau waren gepland. Ik hoop dat u begrijpt dat je tegen een burgemeester, weliswaar van een stad van 18 miljoen inwoners, niet gaat beginnen over mensenrechten. Je moet dat doen als je met verantwoordelijken op hoog niveau te maken hebt. Ik heb wel de chief executive van Hongkong gesproken. Dat is daar het hoogste niveau. Als de contacten van dien aard zijn dat je niet met politiek hooggeplaatste gezagsdragers contact hebt, heeft het niet zoveel zin om dit met lagere – met alle respect – overheden, die trouwens heel belangrijk zijn want ze moeten tekenen vooraleer een bedrijf iets kan doen, aan te kaarten.

Ik hoop dat we in de toekomst ook zendingen zullen hebben waar we contact zullen hebben op hoog politiek niveau, zodat het ook aan bod zal komen.

De heer Matthias Diependaele: U spreekt over 400 miljoen mensen die uit de armoede zijn gehaald. Ik zou niet graag hebben dat ze u dat effectief wijsmaken. De welvaart in China is inderdaad gestegen, maar als ze zeggen dat er 400 miljoen mensen uit de armoede zijn gehaald, dan denk ik dat de Millenniumdoelstellingen plots binnen handbereik liggen. Ik denk dat er een ander begrip is over de definitie van armoede.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■